

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги
та медицини катастроф Полтавської обласної ради»
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ

**V Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Екстрена та невідкладна допомога
в Україні: організаційні, правові,
клінічні аспекти»
28 лютого 2025 року**

ПОЛТАВА

2025

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА» СТУДЕНТАМ НЕМЕДИЧНИХ ВИШІВ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Мизгіна Т.І.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка», Полтава, Україна

Особливості поточного моменту в історії України, внаслідок якого країна опинилася у центрі перетину глобальних геополітичних інтересів, визначили для системи вітчизняної охорони здоров'я додаткові виклики з необхідністю оперативно вирішувати завдання нового формату. Локальні війни та збройні конфлікти другої половини ХХ ст. і початку нинішнього століття забрали сотні тисяч людських життів і одночасно стали потужним стимулом розвитку військово-польової медицини. Проте характер сучасної війни значно відрізняється від попередніх військових конфліктів тим, що з розвитком технічних засобів ведення війни цивільне населення отримує такі самі поранення, як і на полі бою. Тому удосконалення підготовки студентів за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» з питань екстреної невідкладної догоспітальної допомоги є актуальною проблемою.

Метою дослідження було проведення аналізу викладання навчальної дисципліни «Невідкладні стани» студентам, які навчаються за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація».

Матеріали та методи. Було вивчено та проаналізовано навчальні програми з дисципліни «Долікарська медична допомога у невідкладних станах» для студентів, які отримують вищу освіту першого (бакалаврського рівню) за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація».

Студенти медичних вишів вивчають спеціальні дисципліни, що охоплюють усі медичні аспекти надання екстреної та невідкладної допомоги різним категоріям пацієнтів та постраждалих. Окрім того, до програм майже усіх клінічних дисциплін включено розділи з надання невідкладної допомоги за профілем дисципліни: питання серцево – судинних подій, невідкладної

допомоги при ендокринних захворюваннях, неврологічній або педіатричній патології. Вивчення проводиться поглиблено, з отриманням знань щодо патогенезу ушкоджень та уражень, семіотики та механізму дії травмуючого чинника, особливостей надання допомоги на різних рівнях – долікарському, первинному, вторинному тощо. Перед студентами немедичних вишів не стоїть завдання глибокого вивчення суто медичних питань, але при наданні невідкладної допомоги знання основ життєдіяльності організму людини та анатомії є необхідним. Домедична допомога – невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на порятунок та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на його здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти. Водночас слід акцентувати увагу на особливостях надання догоспітальної медичної допомоги у воєнний час, враховуючи такі принципові моменти, як переважний характер масивної крововтрати як основної причини смерті, та досягнення контролю над кровотечею, пріоритетність усунення дихальної дисфункції, правильні підходи до хірургічної обробки рани.

Також необхідно знайомити студентів немедичних вишів із положеннями Закону України від 20.04.2014 р. № 5081-17 «Про екстрену медичну допомогу» щодо єдиних кваліфікаційних вимог до медичних працівників системи екстреної медичної допомоги. Оскільки пацієнт після надання догоспітальної екстреної допомоги потрапляє до рук фахівців високого рівня, проведені до цього заходи повинні відповідати вимогам стандартів щодо надання екстреної медичної допомоги.

Слід наголосити на особливій ролі практичної підготовки у навчанні студентів вишів за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація». Значення практичних навичок для осіб, які задіяні у системі екстреної медицини, набуло нормативного характеру у наказі Міністерства охорони здоров'я України від 19.02.2013 р. № 133 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професійних працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», яким затверджено переліки практичних навичок для спеціальностей «Лікар

медицини невідкладних станів» та «Фельдшер медицини невідкладних станів». Загально визнано, що одним із найефективніших напрямів у системі навчання як медичних працівників, так і парамедиків нині є симуляційний метод із використанням муляжів-фантомів, що імітують життєві функції та клінічно значущі для екстреної медицини анатомічні структури. Навички виконання венепункції, внутрішньосерцевих ін'єкцій, пункцій перикарда та плевральної порожнини, інтубування хворого та проведення легенево-серцевої реанімації в даний час у провідних країнах світу відпрацьовують на високотехнологічних муляжах з електронними датчиками, які дозволяють у ситуації, що максимально імітує реальну обстановку.

Висновок. Термінальні стани є найбільш складними, та найчастіше і драматичними ситуаціями в яких може опинитися як медичний працівник так і особа без спеціальної медичної освіти, що перебуває на місці події. Життя пацієнта залежатиме від рішучих та вмілих дій до яких має бути готовий кожен громадянин. Знання основ невідкладної допомоги та міжнародних рекомендацій щодо проведення реанімаційних заходів сприяють тому, що у разі екстрених ситуацій вдається полегшити стан пацієнта та врятувати його життя.

ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСНИХ ПРЕПАРАТІВ В МІСЦЕВОМУ ЛІКУВАННІ ТРОФІЧНИХ ВИРАЗОК НИЖНІХ КІНЦІВОК.

*Нємченко І.І., Кравців М.І., Ляховський В.І., Лисенко Р.Б., Краснов О.Г.,
Прихідько Р.А., Рябушко Р.М.*

Полтавський державний медичний університет, м. Полтава, Україна

Вступ. Однією із ключових проблем сучасної медицини, яка невирішена до теперішнього часу, є проблема лікування трофічних виразок венозної етіології хоча цим питанням світова медицина займається не одну тисячу років.

За останні десятиліття, незважаючи на розвиток і досягнення сучасної медицини, відмічається тенденція до збільшення хворих з даною патологією.